

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

15.05.2025

[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибірково інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

СУДОВА ПРАКТИКА вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.

ЗМІСТ

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА (НАБРАННЯ ЧИННОСТІ)	4
Поновлення перебігу позовної давності: прийнято законопроект	4
ПДВ	4
Частка використання менше 0,01%: чи нараховувати ПЗ за ст.199 ПКУ	4
ПН із датою складання більше 365 днів: як врятувати ПК (ІПК)	4
Дати у митній декларації та у СЕА ПДВ різні: що робити (ІПК)	5
Надбавки та знижки у податковій накладній	5
Режим експортного забезпечення: нові роз'яснення	5
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	6
Нюанси розрахунку авансового внеску при виплаті дивідендів	6
Прощення боргу: податківці наполягають на двох коригуваннях	7
РРО	7
Як показати у чеку розрахунок подарунковим сертифікатом	7
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	7
Окремі акценти в контексті перевірок ТЦ	7
Порушення строків надсилання санкцій за невиконання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю. Переваги для захисту роботодавця	8
СУДОВА ПРАКТИКА	9
Коли суд може зменшити розмір штрафних санкцій	9
КОНТАКТИ	11

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА (НАБРАННЯ ЧИННОСТІ)

Поновлення перебігу позовної давності: прийнято законопроект

Верховна Рада 14.05.2025р. прийняла в цілому проект Закону України «Про внесення змін до пункту 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Цивільного кодексу України щодо поновлення перебігу позовної давності» ([законопроект №11315](#)). Цей Закон набирає чинності **через три місяці з дня, наступного за днем його опублікування**.

Станом на дату підготовки дайджесту документ перебуває на підписі у Президента. Зауважимо, що відновлення строків давності вплине також на визнання дебіторської та кредиторської заборгованості безнадійною в бухгалтерському та податковому обліку. Відповідно дату набрання чинності законопроекту №11315 слід тримати на контролі.

ПДВ

Частка використання менше 0,01%: чи нараховувати ПЗ за ст.199 ПКУ

У консультації з [категорії 101.14 ЗІР](#) податківці надали відповідь на питання чи потрібно нараховувати податкові зобов'язання відповідно до п.199.1 ПКУ, якщо частка використання товарів/послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях, визначена у звітному (податковому) періоді, в якому вперше задекларовані неоподатковувані операції, становить **менше ніж 0,01%**.

Так, податківці зазначають, що якщо обчислена у відсотках з відповідним округленням за загальноновстановленими правилами частка (графа 7 табл. 1 додатка 5 податкової декларації з ПДВ) становить менше ніж 0,01%, то нарахування сум податкових зобов'язань **не проводиться**.

При цьому додаток 5 «Розрахунок (перерахунок) частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях (Д5)» до податкової декларації з ПДВ **надається** як за звітний (податковий) період, в якому вперше задекларовані неоподатковувані операції, так і за підсумками календарного року (у податковій декларації з ПДВ за грудень). У разі якщо такий показник за підсумками календарного року (у разі анулювання реєстрації платника податку – в останньому звітному (податковому) періоді) є **більшим ніж 0,01%**, то здійснюється відповідне коригування сум податкових зобов'язань.

ПН із датою складання більше 365 днів: як врятувати ПК (ІПК)

Податківці в ІПК від 05.05.2025 №2460/ІПК/99-00-21-03-01 ІПК надали роз'яснення щодо права на податковий кредит, якщо податкову накладну складено у липні 2023 року та своєчасно зареєстровано в ЄРПН, але не включено до складу податкового кредиту у декларації.

Так, на думку ДПС, платник податку суму ПДВ, відображену у ПН, яка була своєчасно зареєстрована в ЄРПН та яку не було включено до складу податкового кредиту протягом строку, визначеного п.198.6 ПКУ (**365 днів** з дати її складання), може включити до податкового кредиту (за умови дотримання інших вимог, визначених ПКУ,

для формування податкового кредиту) шляхом **подання уточнюючого розрахунку (з урахуванням строків давності), за той звітний (податковий) період, у якому таку податкову накладну було складено**, та відповідно не може включити до складу податкового кредиту інших звітних (податкових) періодів.

Дати у митній декларації та у СЕА ПДВ різні: що робити (ІПК)

ДПС України в ІПК від 05.05.2025 №2463/ІПК/99-00-21-03-01 ІПК розглянула ситуацію, коли господарській діяльності у Товариства виникла ситуація, коли дата оформлення митної декларації та дата обрахунку в СЕА ПДВ суми податку, сплаченого платником при ввезенні товару на митну територію України, **не співпадають та припадають на різні звітні періоди**. Питання полягало у тому, коли відображати податковий кредит за митною декларацією в декларації з ПДВ.

У такій ситуації при митному оформленні товарів, що ввозяться на митну територію України, платник податку, що здійснив сплату ПДВ за податковими зобов'язаннями згідно з п.187.8 ПКУ, на дату такої сплати включає суми податку до податкового кредиту на підставі належним чином оформленої митної декларації, **незалежно від того, якою датою в СЕА ПДВ відображено показники такої митної декларації**.

Надбавки та знижки у податковій накладній

Податківці [зазначають](#), що надбавки та/або знижки, що надаються продавцем у зв'язку з постачанням товарів/послуг покупцю, в окремих рядках податкової накладної **не зазначаються**, а збільшують або зменшують ціну постачання та базу оподаткування, які вказуються у відповідних графах такої накладної.

При цьому у разі надання знижки важливо слідкувати за дотриманням мінбази оподаткування ПДВ.

Режим експортного забезпечення: нові роз'яснення

ДПС України [листом від 02.05.2025 №11933/7/99-00-21-03-02-07](#) внесла зміни та доповнення до листа ДПС від 15.11.2024 №31717/7/99-00-21-03-02-07 щодо режиму експортного забезпечення.

Так, операції з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту Товарів-РЕЗ відображаються **у складі податкової декларації за звітний (податковий) період, на який припадає дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України**, оформленої відповідно до вимог митного законодавства, **на підставі даних такої митної декларації**, а не даних ПН_РЕЗ.

Якщо вивезення за межі митної території України Товарів-РЕЗ здійснено, наприклад, на підставі періодичної митної декларації до якої подано декілька додаткових декларацій, які оформлені в різних звітних (податкових) періодах, операції з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту Товарів-РЕЗ відображаються у складі податкової декларації за звітний (податковий) період, на який припадає дата оформлення кожної такої додаткової декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, на підставі даних таких додаткових декларацій.

Якщо з дати реєстрації в ЄРПН ПН_РЕЗ минуло 30 календарних днів і не оформлено митну декларацію на зазначені в ній Товари-РЕЗ, то реєстрація такої податкової накладної в ЄРПН скасовується, відповідно підстави для заповнення рядків 2.3.1, 2.3.2 2.3.3 податкової декларації у такому випадку відсутні.

Дані РК_РЕЗ_2, складеного з метою приведення показників ПН_РЕЗ у відповідність з показниками митної декларації, у податковій декларації не відображається, оскільки показники, відображені у податковій декларації за операцією з вивезення за межі митної території України Товарів-РЕЗ на підставі митної декларації (додаткових декларацій), що засвідчує (ють) факт перетинання митного кордону України таких товарів, вже відповідають показникам митної декларації за такою операцією.

Коригування суми ПДВ, вказаної в рядках 2.3.2, 2.3.3 податкової декларації, здійснюється на підставі складеного РК_РЕЗ_3, яким змінено ставку податку (з 20, або 14 відсотків на 0 відсотків), у звітному (податковому) періоді на який припадає дата реєстрації такого розрахунку коригування в ЄРПН, з відображенням відкоригованої суми ПДВ в рядках 7.2.2, 7.2.3 колонки Б податкової декларації відповідно, зі знаком "-".

При цьому в рядках 7.2.2, 7.2.3 колонка А податкової декларації не заповнюється, оскільки в даному випадку здійснюється коригування не обсягу операції, а сума нарахованого податку.

Коригування показників рядка 2.3.1 (операції, що оподатковуються за нульовою ставкою) податкової декларації не здійснюється, відповідно підстави для заповнення рядка 7.2.1 відсутні.

При заповненні рядків 7.2.2 та/або 7.2.3 податкової декларації обов'язковим є подання додатку 1 (Д1) до податкової декларації, де дані такого коригування відображаються в таблиці 1.3.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Нюанси розрахунку авансового внеску при виплаті дивідендів

У консультації з [категорії 102.09 ЗІР](#) податківці надають роз'яснення щодо розрахунку авансового внеску у разі, коли дивіденди сплачують щокварталу.

Оскільки платник податку повинен враховувати значення об'єкта оподаткування податкового (звітного) року, то авансовий внесок при виплаті дивідендів за перший квартал, півріччя, три квартали звітного року до закінчення такого року розраховується **зі всієї суми дивідендів**, що підлягають виплаті.

У разі якщо виплата дивідендів за перший квартал, півріччя, три квартали звітного року здійснюється **після закінчення такого звітного року** та на момент виплати дивідендів подана Податкова декларація з податку на прибуток підприємств за такий звітний рік та погашені зобов'язання, нараховані у такій Декларації, авансові внески нараховуються на суму перевищення дивідендів, що підлягають виплаті за перший квартал, півріччя, три квартали звітного року, над значенням об'єкта оподаткування податком на прибуток за такий рік, поділеному на 12 та помноженому на 3, 6, 9 (пропорційно кількості місяців, за які виплачуються дивіденди). У разі якщо Декларація

на момент виплати дивідендів не подана та зобов'язання не погашені, то авансовий внесок розраховується зі всієї суми дивідендів, що підлягають виплаті.

Прощення боргу: податківці наполягають на двох коригуваннях

У консультації з [категорії 102.12 ЗІР](#) (її оновили вже вдруге) податківці розглянули питання прощення боргу та коригування фінрезультату у зв'язку з цим.

Так, на думку ДПС, застосовуватися мають по суті два коригування:

1. згідно з п.139.2 ПКУ. Тут дивимось чи відповідає дебіторка ознакам безнадійної та чи створювали за нею резерв сумнівних боргів;
2. згідно з пп.140.5.10 ПКУ, оскільки, на думку податківців, сума дебіторської заборгованості, по якій закінчено строк позовної давності та яка списана платником податку на прибуток, набуває ознаки безповоротної фінансової допомоги. Але! Дане коригування застосовується лише за наявності підстав: списано борг неплатника податку на прибуток, наприклад спрощенця, або пов'язаної особи, котра задекларувала від'ємне значення.

Якщо ж контрагент незалежна сторона – платник податку на прибуток, то коригування за пп.140.5.10 ПКУ не застосовується.

РРО

Як показати у чеку розрахунок подарунковим сертифікатом

Податківці [зазначають](#), що у фіскальному чеку слід відображати у рядку 18 фіскального чека форму оплати «БЕЗГОТІВКОВА», а у рядку 19 фіскального чека - «Сертифікат». При цьому **сертифікат є окремим засобом оплати**, номінал якого не обов'язково має відповідати загальній вартості товару та який не може розглядатись, як аванс внесений в грошовій формі, відповідно не є знижкою.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Окремі акценти в контексті перевірок ТЦ

Податкові органи в своїй діяльності в першу чергу повинні керуватися конституційним принципом, який зобов'язує їх діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ст.19 Конституції України).

Іншим словами, контролюючий орган може здійснювати тільки те, що прямо прописано в законі та не може виходити, за його межі, навіть, якщо закон містить прогалини.

Не виключенням є і здійснення перевірок з питань дотримання принципу «витягнутої руки».

Законодавство не передбачає здійснення таких перевірок в межах планової документальної, камеральної чи фактичної перевірок.

Для перевірки з питань дотримання принципу «витягнутої руки» передбачено саме **позапланову податкову перевірку** на підставі п.78.1.16 ПКУ, відповідно до якого сам факт отримання звіту про контрольовані операції є достатньою обставиною, щоб провести перевірку, але виключно з питань контролю трансфертного ціноутворення.

Окремою підставою для позапланової перевірки є неподання платником податків або подання з порушенням вимог п.39.4 ПКУ звіту про контрольовані операції, повідомлення про участь у міжнародній групі компаній, звіту в розрізі країн міжнародної групи компаній, глобальної документації (майстер-файлу) та/або документації з трансфертного ціноутворення (пп.78.1.15 та 78.1.2 ПКУ).

Аналогічно, у випадку подання звіту про контрольовані операції із запізненням призначається саме позапланова перевірка, а не камеральна, оскільки в переліку питань, що можуть бути предметом камеральної перевірки законодавець не зазначив звіт по КО.

В той же час наведене не означає, що закон не може передбачати виключення для тих чи інших питань, що опосередковано відносяться до ТЦ. **Так, зокрема може бути предметом планової перевірки перевірка дотримання платником податків вимог пп.140.5.4, 140.5.5-1, 140.5.6 ПКУ.** Перевіряють податківці в межах планової перевірки також дотримання платником податків вимог податкового законодавства щодо подання (своєчасності подання) звіту про контрольовані операції, повноти включення в звіт всіх КО (в цьому аспекті в податківців доволі дискусійне обґрунтування, але яке, наразі приймається судами, див. наприклад постанову апеляційного суду у справі [№420/1151/24](#)).

При цьому, важливо розуміти, що такі виключення стосуються саме окремих аспектів, дотичних до ТЦ, а не перевірок з питань дотримання платником податків принципу "витягнутої руки".

Дотримання принципу "витягнутої руки" – є предметом виключно позапланової документальної перевірки за наявності відповідних законодавчих підстав.

Зауважимо також, що законодавство змінюється, формулювання в наказі на перевірку можуть бути різними, а отже в кожному конкретному випадку слід перевіряти, чи порушене контролюючим органом питання дійсно може бути предметом тієї перевірки, яка призначена.

Порушення строків надсилання санкцій за невиконання нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю. Переваги для захисту роботодавця

Не втрачає своєї актуальності питання відповідальності за недотримання кількості робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, що перебуває під контролем Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

У дайджестах за попередні періоди ми звертали увагу на автоматизований процес визначення порушників системами Фонду та на необхідність перевірки у березні поточного року розрахунків санкцій в електронних кабінетах страхувальника на порталі ПФУ.

За вимогами закону, Фонд здійснює визначення підприємств, які не забезпечили виконання нормативу за попередній рік, кожного року до 10 березня та надсилає в цей строк розрахунок адміністративно-господарських санкцій до Пенсійного фонду. ПФУ в

свою чергу протягом п'яти календарних днів з дня одержання розрахунків надсилає їх до електронних кабінетів роботодавців.

Однак в окремих випадках Київське міське відділення Фонду суттєво затримує нарахування санкцій – надсилає розрахунки санкцій за невиконання нормативу за 2023 рік лише у березні 2025 року, тобто майже на рік пізніше визначеного законом строку. Подібні ситуації не мають будь-якого обґрунтування, оскільки таким чином повноваження Фонду реалізуються поза межами закону.

Строк сплати санкцій визначений законом до 15 квітня року, наступного за роком, в якому відбулося порушення нормативу. У згаданих випадках розрахунки санкцій за невиконання нормативу за 2023 рік надходять до електронних кабінетів роботодавців у 2025 році.

На нашу думку, такі дії територіального відділення Фонду є неприпустимими та надають роботодавцю додаткові аргументи для протидії стягненню санкцій у судовому порядку.

Зокрема, закон передбачає, що позови про стягнення адміністративно-господарських санкцій і пені пред'являються Фондом упродовж шести місяців після закінчення строку для самостійної сплати.

У наведеній ситуації строк самостійної сплати санкцій за 2023 рік закінчився 15 квітня 2024 року. На нашу думку, Фонд у разі надсилання розрахунку у 2025 році позбавляється права на звернення до суду у зв'язку із спливом шестимісячного строку після терміну оплати.

Отже у подібних випадках у роботодавців є підстави стверджувати про пропуск строку звернення до суду та застосування негативних для Фонду процесуальних наслідків.

СУДОВА ПРАКТИКА

Коли суд може зменшити розмір штрафних санкцій

Верховний Суд (далі – ВС) розглянув справу №922/444/24 за результатом розгляду якої виніс [Постанову від 19.03.2025р.](#) в якій зазначив правову позицію щодо підстав зменшення процентів річних встановлених ст. 625 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ). Предметом спору було стягнення заборгованості за постачання газу та штрафних санкцій із додатковими нарахуваннями.

ВС розглядаючи справу дійшов висновку, що господарські санкції, що встановлюються відповідно до договору чи закону за неналежне виконання зобов'язання, спрямовані передусім на компенсацію кредитору майнових втрат, яких він зазнає внаслідок несвоєчасного здійснення з ним розрахунку з боку боржника. Такі санкції не можуть розглядатися кредитором як спосіб отримання доходів, що є більш вигідним порівняно з надходженнями від належно виконаних господарських зобов'язань.

Згідно із статтею 233 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) у разі, якщо належні до сплати штрафні санкції надмірно великі порівняно із збитками кредитора суд має право зменшити розмір санкцій. При цьому повинно бути взято до уваги: ступінь виконання зобов'язання боржником; майновий стан сторін, які беруть участь у зобов'язанні; не лише майнові, але й інші інтереси сторін, що заслуговують на увагу.

ВС також відмітив, що зменшення розміру заявленої до стягнення неустойки є правом суду, а за відсутності у законі переліку таких виняткових обставин, господарський суд, оцінивши надані сторонами докази та обставини справи у їх сукупності, на власний розсуд вирішує питання про наявність або відсутність у кожному конкретному випадку обставин, за яких можливе зменшення неустойки.

Крім цього, закон не визначає ані максимального розміру, на який суди можуть зменшити нараховані відповідно до договору штрафні санкції, ані будь-який алгоритм такого зменшення; чинним законодавством не врегульований розмір (відсоткове співвідношення) можливого зменшення штрафних санкцій, а тому таке питання вирішується господарським судом згідно ст. 86 Господарського процесуального кодексу України. Неустойка має на меті стимулювати боржника до виконання основного грошового зобов'язання та не повинна перетворюватись на несправедливо непомірний тягар для споживача і бути джерелом отримання невиправданих додаткових прибутків для кредитора. Підприємництво за своєю суттю є ризикованою діяльністю, в Україні діє принцип свободи договору та заборони суперечливої поведінки, сторони добровільно уклали договір і визначили штрафні санкції, тому суд має зменшувати розмір таких санкцій саме у виключних випадках з урахуванням всіх обставин справи.

ВС також вказує, що ГКУ та ЦКУ містять норми, які дають право суду зменшити розмір обрахованих за договором штрафних санкцій, але ГКУ вказує на неспівмірність розміру штрафних санкцій з розміром збитків кредитора як на обов'язкову умову, за наявності якої таке зменшення є можливим, тоді як ЦКУ виходить з того, що підставою зменшення можуть бути й інші обставини, які мають істотне значення.

Тобто при вирішенні питання про зменшення розміру штрафних санкцій судам належить брати до уваги як обставини, прямо визначені у ст. 233 ГКУ та ст. 551 ЦКУ, так і інші обставини, на які посилаються сторони і які мають бути доведені ними.

При цьому, суд не зобов'язаний встановлювати всі можливі обставини, які можуть вплинути на зменшення штрафних санкцій; це не входить в предмет доказування у справах про стягнення штрафу. Відповідно до принципу змагальності суд оцінює лише надані сторонами докази і наведені ними аргументи.

КОНТАКТИ

КЛІЄНТСЬКИЙ СЕРВІС

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

ПОДАТКИ ТА ОБЛІК

sergii.kucherenko@keynas.com

ПРАВО

maksim.zhukov@keynas.com

ТЦ

svitlana.matuzova@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 298

+ 38 (067) 501 28 28

+ 38 (044) 299 95 06

+ 38 (044) 299 96 06

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com